Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Diagnozowanie zjawisk ludnościowych, PG_00178508		
Kierunek studiów	Informatyka i ekonometria (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	niestacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS	7.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Zarządzania -> Katedra Statystyki		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Beata Jackowska	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	16.0	16.0	8.0	0.0	0.0	40

W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	40	2.0	133.0	175

Cel przedmiotu

1. Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i metodami demografii oraz przedstawienie współczesnych problemów ludnościowych Polski i świata.
2. Ukazanie istoty oraz społecznych uwarunkowań i konsekwencji procesów demograficznych, przedstawienie struktur społeczno-demograficznych oraz wybranych zagadnień polityki ludnościowej.
3. Przygotowanie studentów do samodzielnej oceny sytuacji demograficznej i procesów demograficznych.
4. Poznanie zasad konstrukcji tablic trwania życia na podstawie danych wzdłużnych i przekrojowych; zdobycie umiejętności samodzielnego budowania tablic i ich interpretacji.
5. Zapoznanie studentów ze źródłami danych dotyczących zjawisk i procesów społecznych, metodami ich analizy ilościowej oraz interpretacją uzyskanych wyników.
6. Przekazanie informacji o aspektach zmian społecznych dokonujących się w Polsce i w Europie.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[IiEL3_U02] Potrafi dobrać lub konstruować narzędzia ekonometryczne, informatyczne lub statystyczne oraz stosować je do opisu i rozwiązywania problemów ekonomicznych i społecznych	Student potrafi dobrać podstawowe metody statystyczne i demograficzne oraz stosować je do opisu zjawisk i procesów demograficznych i społecznych. Student potrafi przygotować pracę pisemną na temat oceny sytuacji i procesów demograficznych i społecznych.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[IiEL3_U04] Potrafi budować i interpretować modele zjawisk i procesów ekonomicznych i społecznych na potrzeby procesów decyzyjnych	Student potrafi dokonać opisu statystycznego podstawowych zjawisk i procesów demograficznych i społecznych, sformułować oraz zweryfikować proste hipotezy odnośnie ich kształtowania się, potrafi konstruować proste prognozy demograficzne.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[IiEL3_U03] Potrafi pozyskiwać dane z właściwie wybranych źródeł, wykorzystywać te dane do rozwiązywania problemów ekonomicznych i społecznych oraz przetwarzać je i interpretować z wykorzystaniem narzędzi ekonometrycznych, informatycznych lub statystycznych	Student potrafi pozyskiwać dane dotyczące zjawisk i procesów społeczno-demograficznych, analizować te dane i interpretować wyniki tych analiz z wykorzystaniem narzędzi statystycznych i demograficznych.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[IiEL3_W04] W zaawansowanym stopniu zna i rozumie rolę, miejsce oraz zachowania człowieka w organizacji lub projektach, zarówno jako jednostki, jak i w wymiarze grupowym oraz organizacyjnym	Student zna i rozumie społeczne uwarunkowania i konsekwencje procesów demograficznych i społecznych oraz wybranych zagadnień polityki ludnościowej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[IiEL3_W03] W zaawansowanym stopniu zna i rozumie sposób funkcjonowania organizacji, a także zjawiska, procesy i relacje zachodzące w jej otoczeniu oraz ich wpływ na jej funkcjonowanie	Student zna i rozumie sposób funkcjonowania ewidencji i systemu informacji statystycznej o ludności. Student zna i rozumie współczesne problemy ludnościowe Polski i świata oraz ma wiedzę na temat przeobrażeń społecznych dokonujących się w Polsce i w Europie.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu

Demografia

1. Demografia jako nauka o rozwoju ludności. Teorie demograficzne. Ewidencja i system informacji statystycznej o ludności. Metody badawcze stosowane w demografii.
2. Ludność świata: stan i dynamika zmian. Gęstość zaludnienia. Bariery osadnicze. Ludności Polski: stan i dynamika zmian.
3. Struktura ludności według płci i wieku. Czynniki kształtujące strukturę ludności według płci i wieku. Proces starzenia się demograficznego ludności: sposób mierzenia oraz następstwa demograficzne i społeczno-gospodarcze.
4. Struktura społeczno-zawodowa ludności.
5. Ruch naturalny ludności i jego elementy. Mierniki (współczynniki) ruchu naturalnego ludności: małżeństw, rozwodów, urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego. Płodność i reprodukcja. Mierniki surowe (brutto), cząstkowe, standaryzowane. Demograficzne i poza demograficzne czynniki kształtujące poszczególne elementy ruchu naturalnego ludności w Polsce.
6. Migracje ludności: rodzaje i sposoby pomiaru. Rola migracji w rozwoju społeczno-gospodarczym.
7. Metody badania i analizy stanu zdrowia ludności.
8. Prognozy demograficzne. Rodzaje prognoz i ich funkcje. Metody prognozowania.
9. Wybrane problemy demograficzne współczesnego świata.

Tablice trwania życia

1. Analiza wzdłużna i przekrojowa umieralności, siatka demograficzna (Lexisa). Źródła danych o umieralności.
2. Demograficzne tablice trwania życia: rodzaje tablic, funkcje tablicowe, interpretacja funkcji tablicowych i relacje między nimi, własności funkcji tablicowych.
3. Zasady konstruowania tablic trwania życia, budowa tablic oddzielnych i łącznych dla płci.
4. Wyrównywanie tablic trwania życia (metody mechaniczne, interpolacyjne i analityczne), ocena gładkości i dopasowania wyrównanego szeregu.
5. Parametryczne modele umieralności (analityczne prawa wymieralności), dopasowanie modeli i ich ekstrapolacja na najstarsze roczniki wieku.

Statystyka społeczna

1. Obszar badawczy statystyki społecznej. Źródła danych w statystyce społecznej. Podstawowe badania społeczne w Polsce i UE.
2. Gospodarstwa domowe i ich klasyfikacja.
3. Dochód gospodarstwa domowego i jego składniki. Skale ekwiwalentności. Metody analizy rozkładu dochodów gospodarstw domowych.
4. Jakość życia i poziom życia sposoby definiowania i pomiaru.
5. Ubóstwo i wykluczenie społeczne - metody identyfikacji ubogich i wykluczonych społecznie. Pomiar ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość statystyki opisowej w zakresie programu przedmiotu "Statystyka I" z 1. semestru studiów.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Cząstkowe projekty	51.0%	50.0%
Egzamin pisemny	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

1. Balicki A., *Analiza przeżycia i tablice wymieralności*, PWE, Warszawa 2006
2. Bednarczyk T. H., Bielawska K., Jackowska B., Wycinka E., *Ekonomiczne i demograficzne uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju ubezpieczeń*, Wyd. UG, Gdańsk 2019 (rozdz. 5-7)
3. Holzer J.Z., *Demografia*, PWE, Warszawa 2006
4. Okólski M., Fihel A., *Demografia. współczesne zjawiska i teorie*, Wydaw. Naukowe Scholar, Warszawa 2012
5. Panek T., *Statystyka społeczna*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2020

Uzupełniająca lista lektur

1. Brown R. L., *Introduction to the Mathematics of Demography*, ACTEX Publications, Winsted, Connecticut 1993
2. Jackowska B., *Modele dalszego trwania życia oraz ich zastosowania w przypadku osób starszych*, Wyd. UG, Gdańsk 2013
3. Wołoszyn A., *Nierówności dochodowe gospodarstw domowych w Polsce i ich uwarunkowania społeczno-ekonomiczne*, PWN, Warszawa 2020
4. Słaby T., *Konsumpcja. Eseje statystyczne*, Difin, Warszawa 2006
5. Leszczyński A., *Eksperymenty na biednych. Polityczny, moralny i ekonomiczny spór o to, jak pomagać skutecznie*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2016
6. Matuszczyk K., Duszczyk M., Lesińska M., *Upolitycznienie problemu starzenia się społeczeństwa w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2019
7. Fihel A. (red.), *Starzenie się społeczeństwa a polityka fiskalna i migracyjna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2017

Adresy eZasobów

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania

Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.